

Università
per Stranieri
di Perugia

BIBLIOTECA PALAZZO GALLENGA
PROGETTO DI CONSERVAZIONE E VALORIZZAZIONE
DEI TESTI ANTICHI DEL FONDO GALLENGA STUART

info:
Paola Attanasio
Biblioteca Palazzo Gallenga
Piazza Fortebraccio, 4
06123 Perugia
paola.attanasio@unistrapg.it
tel. 075.5746704

Martialis, Marcus Valerius

M. Val. Martialis Epigrammata, cum notis Th. Farnabii

Pubblicazione: Amsterdami [i.e. Padova] : apud Iohann Manfrè, 1704
Descrizione fisica: 492 p. ; 12°

Note: Iniziali xilogr.

Front. calcogr. nome in calce: Joseph Abbiati sculph
Monogramma sul front.

Catino della nicchia decorato con motivo a conchiglia

Luogo di stampa falso. Per il luogo di stampa reale

cfr. STCN (Short Title Catalogue Netherlands)

P. 3: lettera di Thomas Farnaby ; p. 4-5: vita dell'A. di
Pietro Crinito ; p. 6-10: lettera al lettore

Coperta in cartone rivestito di pergamena

Sul dorso nome dell'A. e tit. impressi in inchiostro

Tagli spruzzati di rosso

Segn.: A-V12 X6

Impronta: S.us s.n- 4.m, quana (3) 1704 (R)

Di seguito alcune immagini significative del testo

MARTIAL.
EPIGRAM

M. VAL.
MARTIALIS
Epigrammata,
Cum NOTIS
TH. FARNABII.

Amsterdam
Apud IOHANN
MANFRÉ

ANNO MDCCIV.

Josef Abbiate Sculph.

Invent. N. 10494

3

*Virtutis juxta, ac stemmatis
splendore insigni,*

Viro vere nobili,

D. R O B E R T O K I L L I G R Æ O,

EQUITI AURATO, &c.

Ujus potius auspiciis publicam indipi-
scantur lucem lucubrationes istæ in
Martialem, quàm cuius in fide, ac
clientela stetit, floruitque ille, qui,
si mortalium alter, magna eminuit Martialis
lux, Ri. Tomsonius? Tomsonius, nomen me-
moriam, vobis, qui Musas fovetis, gratæ; no-
bis, qui Musas colimus, sacræ. Cuius nomine
quantum tibi (nobilissime Killigræe) atque fa-
miliam vestram debeant literæ humaniores, & quan-
tum ubique est hominum venustiorum, gratis
animis testantur omnes, qui te norunt, qui no-
rant illum. me certe vel Manes illius tibi clien-
tem devoverunt, te mihi patronum conciliarunt.
Audetque Martialis hic meus patrocini cum tan-
to viro communione dignatus, non sine aliqua
jam genii sui fiducia vitam sperare vitalem, &
quodammodo vindicias sibi secundum immorta-
litate pronuntiare. Quam virtutibus tuis (quas
mihi fusiori orationis filo pertexere gestienti re-
clamat verecundia tua, molestiamque redar-
guit, quod ego officii duxeram) meritissime de-
bitam, tibi V. C. ex animo, qui in æternum usu,
mancipioque tuus, vovet qui est, erit usque

Virtutum tuarum

cultor religiosissimus

T H O. F A R N A B I U S.

A 2

V L

487

SCRIPTORUM VETERUM,
AC RECENTIORUM
QUORUNDAM

DE
M. VALERIO MARTIALE
TESTIMONIA.

C. PLINIUS CÆCILIUS SECUND.

Cornelio Prisco suo S.

[*Epistola lib. III. ultima.*]

Audio Valerium Martialem decessisse, & moleste fero. Erat homo ingeniosus, acutus, acer, & qui plurimum in scribendo & falsi haberet, & fellis, nec candoris minus Prosequutus eram viatico secedentem. Dederam hoc amicitiae, dederam etiam versiculis, quos de me composuit. Fuit moris antiqui, eos, qui vel singulorum laudes, vel urbium scripserant, aut honoribus, aut pecunia ornare. Nostris vero temporibus, ut alia speciosa, & egregia, ita hoc in primis exolevit. Nam postquam desimus facere laudanda, laudari quoque ineptum putamus. Quæris, qui sint versiculi, quibus gratiam retulerim? Remitterem te ad ipsum volumen, nisi quosdam tenerem. Tu, si placuerint hi, cæteros in libro requires. [*Lib. x. epig. xix.*] Alloquitur Musam, mandat, ut domum meam in Exquiliis quærat, adeat reverenter.

*Sed ne tempore non tuo disertam
Pulses ebria januam, videto.
Totos dat tetricæ dies Minervæ,
Dum centum studet auribus virorum,
Hoc, quod sæcula, posterique possint
Arpinis quoque comparare chartis.
Seras tutior ibis ad luernas:
Hæc hora est tua, cum furit Lyæus,
Cum regnat rosa, cum madent capilli.
Tunc me vel rigidi legant Catones.*

Meritone eum, qui hoc de me scripsit, & tunc dimisi amicissimè, & nunc, ut amicissimum, defunctum esse doleo? Dedit enim mihi, quantum maxime potuit: daturus amplius, si potuisset. Tametsi quid homini potest dari majus, quam gloria, laus, &

ator-

492 TESTIMONIA DE MARTIALE.
Reliquit Epigrammatum librum omnino rejicien-
dum, quippe qui neque elegantia Latinæ, neque
moribus profuit.

PAULUS JOVIUS,

*In Elogiis Virorum Literis Illustrium,
in Marco Antonio Casanova.*

M. Ant. Casanova, Comense patre Romæ genito,
arguti Epigrammatis palmam detulit illa ipsa Ro-
ma, severæ auris judicio superba, nec unquam in
confesso pudore poetis adulatrix: quod lepida, &
falsis finibus aculeata carmina factitaret. Elocutio-
ni casta tamen puritas, ac in numero sæpe duro le-
nitas defuit, qualis in Catullo prætenere poeta con-
spicitur: cum ingeniosè mordaci, & impuro Mar-
tiali per similes esse mallet, ut una præsertim per-
cutæ, circumductæque sententiæ gloria duceretur,
&c.

ANDREAS NAUGERIUS,

Auctore in iisdem Elogiis P. Jovio.

Cum Epigrammata præstanti judicio lepidissime
scriberet, non falsis, aculeatisque finibus, sed tene-
ra illa, & prædulci præca suavitate clauderetur, adeo
Martiali severus hostis, ut quotannis statò die Mu-
sis dicato, multa ejus volumina, tanquam impura,
cum execratione Vulcano dicarentur.

*Alia sinistra infelicitum Criticorum judicia vide
in Martiale P. Scriverii.*

F I N I S.